

АНТОНИО МАРКЕС ПОПЪТЕН ВЯТЪР

Превод от испански: Цветана Карагъзова, 1981

chitanka.info

Живеехме в бараките, които се появиха на Звездния нос в края на войната. При влизането от лявата страна живееше Карола, грозната ясновидка, която се маскираше като сирена и застанала на скалите, подлудяваше моряците; ръката ѝ притежаваше чародейна сила да премахва болки в корема и тя измъкна долуподписания от лапите на рахита, като му даваше бульон от малки кученца. Карола имаше асма, която никнеше от една консервена кутия и никога не даваше грозде по обичайното време, и един огромен котарак, бял и сляп, с отрязани уши и опашка. Когато той се промъкваше с цепнатините на празните си орбити сред клюкарките, те замлъкваха, прекръстваха се и онемяваха.

Тъй като земята, която лежеше зад тях, не ги приемаше особено сърдечно, децата се обърнаха към морето. Морето беше пред нас; широко и дълго, спокойно или излегнато по гръб. Имаше мигове, в които не знаехме как да подхванем морето. Имаше мигове, в които морето заслужаваше да плюем в лицето му. Имаше случай, в които всички мръсотии, които казвахме на морето, се оказваха недостатъчни. Но имаше дни, в които не можехме да кажем нищо на морето. Дните, в които изглеждаше, че морето не е направило никаква беля и е щастливо да раздава плодовете си. В тези дни аз се мятах на парапета към морето и оставах сам със себе си. Стоях така, а то лежеше в краката ми като куче. Питях се: „Боже мой, какво ще стане с мен?“ Защото един ден, когато играех, погледнах ръцете си. И като ги видях, като че ли на друг човек, се запитах кой съм аз? Бях дете, но с това свърши моето детство. Знаем това, знаем онова — си казвах; знам всичко, което искаш да бъдеш; но бъди преди всичко скромен. И правех усилия да бъда такъв.

След това раздадох по-солидни жилища. Но тъй като кварталът разваляше впечатлението при влизането в града, ни изместиха. Бутнаха ни в групата отзад, откъдето не се виждаше морето, защото на всички наематели бяха дали възможност да избират жилища, с изключение на нас, хората от стария квартал на Звездния нос. Може би предполагаша, че като ни отнемат морето, се разрешаваше всичко... Работата е там, че аз исках да напиша нещо за Независимия, моя стар приятел, който ме научи да плувам с попътен вятър. Независимия е важна личност от моето детство. Поради това не трябва да събуждам спомените поне когато става дума за любимия ми квартал Звездния нос, тъй като

нахлуват в съзнанието ми в толкова количество, че рискувам да изляза от руслото и да се отклоня от началната тема.

Независимия беше стар рибар, с една роза на ветровете, татуирана над сърцето му. Независимия учил корабоводене, но не пожелал да управлява кораби, защото никой предприемач не го наемаше да плава по пътя на Одисей. И защото, освен това, не го биваше да дава заповеди; защото има синове, които не са годни да станат мъже, защото се държат за полите на майките си.

Когато навърших десет години, вече знаех местата, които при пълнолуние се покриваха от мекото месо на дигите, където съомгата се риеше в калта, където се плакнеха бесугите, където делфинът имаше желание да разговаря с човека и където водеха битки октоподът и мурената. В коя пещера отиваше да умре меруто с въдицата и скъсания канап в корема... Но аз исках да науча някои неща за Независимия. Понякога, когато отивах със Себастиан Циркаджията — имаше четири деца и четирите бяха малоумни — да бием калмари в Канто, виждах достопочтената му осанка в малката му лодка. В един бурен ден — когато единадесет дни вълните се хвърляха и блъскаха с юмруци крайбрежните скали — се изкуших да се спусна до колибата му близо до морето. Но на дванадесетия ден се въздържах, защото видях, че от комина му излизаше едно тъничко стълбче дим. Една нощ обаче си легнах твърде рано, защото вятърът беше прекъснал тока и колкото и да се въртях в леглото, не можех да заспя. Беше вече полунощ, времето, когато мъртвите се връщат. И всички мои покойници ме гледаха от снимките си, през пеперудите, които пърлеха крилата си в кандилата, като че ли ми казваха: „Антонио, Ora pro nobis.“ Така че скочих от леглото, казах на майка ми, че отивам да си купя аспирина за зъба, който ме болеше, и се втурнах на улицата. Тогава срещнах Независимия, станахме приятели и той ме научи да избирам попътния вятър. Ще разкажа — спомням си всичко прекрасно — какво срещнах по пътя си, преди да стигна до Независимия.

Първо срещнах луната, забулена от черен облак, приличаше на око на пират. Срещнах една група фурнаджии, връщаха се от работа с метнати през рамо торби с топличък хляб и разговаряха за бележките и издръжката на децата. Озовах се пред една врата с иконата на Светото сърце, гравирана върху тенекия, и надпис, който гласеше: „Спри се, враже, че Христовото сърце ме пази.“ Срещнах куче, което пиеше от

една дъждовна локва, в която се оглеждаше електрическа крушка и изглеждаше, че кучето пиеше светлината на крушката. Срецах един празен пакет от „Честер“. Един надпис, надраскан с въглен, който гласеше: „Глупак е този, който го прочете.“ След това усетих дъх на катран и филе от атун. След това се спуснах по една пътека. Видях морето, набъбнало от прилива. Погледнах нагоре и видях порив на вятъра, който — като клин — раздра небето във формата на цифрата седем и се показва неочаквано Голямата мечка. След това вече намерих Независимия. Седеше на една рогозка в колибата си, бронирана с консервени кутии от фабриката Фолке Фериа и Сие при трепкащата светлина на една карбидна лампа. Тогава, тъй като вратата беше затворена и седеше сам на рогозката, опрял глава на ръцете си, надникнах и казах: „Може ли?“ А той ми отговори: „Влез, влез, момчето ми, чувствуй се като у дома си.“ Независимия е много любезен и незабавно предлага на когото и да е всичко, което има. Ще изброя какво има. Независимия има: една закърпена лодка с малко платно, опръскано с червена тиня и олизано от вятъра, което, когато е издуто, прилича на бременна принцеса. Един брат, погребан в Колумбия. Врабче, което лети свободно из колибата. Три камъка за прикрепване на лодката, четири канапа за бесуги, една кутия с гуано, две гребла, двадесеткилограмова котва с един счупен зъб, един костюм от китайски док в износено синьо, едно въже, дълго двадесет и седем метра, една мухлясала униформа на помощник-капитан, кука за октоподите, един кат бельо, покрито с много кърпки, саксия с джоджен, легло, сламеник, едно войнишко одеяло, една специфична за него самотност, едно глинено гърне, самовар и една залепена с лейкопласт лула. А, и една връзка стихове на поет в изгнание и една овехтяла и измърсена от прелистване библия.

— Виж, моето момче — ми казваше, докато пиехме кафе с по една капка ракия в две канички от консервени кутии, които също принадлежаха към неговото имущество, — ако тръгваш по вълните на живота, трябва да знаеш много неща. Сега носиш къси панталони, но някой ден ще носиш дълги и тогава светът ще връхлети върху тебе. Например, ако искаш да плуваш в живота, трябва да знаеш, че Полярната звезда е окото на небето. А когато те пипне страшният за моряка дух — мъглата, — трябва да знаеш коя е Сириус, Денеб, Алдеберан, Ениф или Спика — звездите, които най-много блестят.

Гръбначният стълб на живота е кормилото. Също трябва да научиш добре да управляваш платната. Ако някога морето е спокойно и платната не се издуват, ще размахаш реята и ще впрегнеш вятъра. Знаеш ли как да намираш попътния вятър? Трябва да се научиш. Попътният вятър е много важно нещо. При изгрев-слънце се скупчват лошите облаци: точно тогава ти трябва да знаеш да определяш посоката на попътния вятър. Това е много необходимо в живота, ти казвам. Много хора се раждат при неблагоприятен вятър, разбираш какво ти казвам, нали? Така всеки един от нас плува в живота. Трябва да научиш да използваш попътния вятър и всичко ще излезе на добър край. Морето, като живота, е много сурово. Най-напред се срещаш с плисирано море, след това бризът повдига с нокътя си кожата на водата, след това идват поривите на вятъра, след това лудият вятър, след това бурята и накрая, опазил ни господ, ураганът, който кара морето да лиже утробата си. Но ако знаеш да използваш попътния вятър, пътят на живота ти ще бъде препълнен от интересни неща. В живота човек може да бъде като мачта. Има много хора, които не са способни да бъдат мачти, а се напъват да станат мачти на всяка цена. В един кораб има три мачти: фокмачта, гротмачта и бизанмачта. Ти какво би искал да бъдеш, кажи? Аз бих те посъветвал да бъдеш ванта. Вантите са въжетата, които крепят фокмачтата. Ти стани ванта, стани ванта и се дръж здраво. Виж, моето момче, ако си ванта, не ще се забележи твоята работа, но когато умреш, ще липсваш. Това е най-великото, което може да се случи на един човек — да почувствуват отсъствието му, когато умре. Вгледай се в тези, които плават с неблагоприятен вятър. Вгледай се как плават. Не си струва труда, ти казвам. Когато се плава с попътен вятър, се плава с надежда в ръцете. Вече знаеш; вятърът те търси със сухия си дъх и влажни ръце, а ти напред и напред. И виж, всеки път, когато си се отървал от някоя страхотна буря или морето се е изливало върху тебе, светът се е струпвал върху главата ти, ти си се сливал с бога, със самия себе си и с хората. Не бъди глупак. Ако възнамеряваш да вървиш, метни реята на рамо и върви с попътния вятър в живота. Върви така, изпълнен със спокойствие. Казвам ти го аз, защото разбирам нещичко от него.

И така вървя.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.